

KÖZMŰVELŐDÉS

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vár) címére, reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 Kor.
Félévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Negyedévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2

— Hirdetések díjazás szerint.

Idők jele. Mi történt június 13. dikán Székesfehérvárott. Csekély jelentőségűnek látszó eset, de sok tanúságot rejt magában. Erről persze — nem lévén pikáns eset — nem is irtak a városok lapjai. Egy cisztercita tanár este felé haza sétált a szőlőtől. Az utcán egy munkás külsejű emberrel találkozik, aki egyenesen neki tartott. A munkás kész akarva beleütközött a papba. A pap rászól. Erre a munkás kést húz elő s megszúrja a papot. A merénylő szocialista volt. Eddig a székesfehérvári eset. Folytatódott azonban hasonló kiadásban Fehérvárt nálunk, az egyik a város kials-közepén, a másik a vár-körülű sétányon. Kés ugyan még nem villogott és vér még nem folyt, de ha így haladunk, nem-sokára az is meglesz. S hozzá még ha a hatóság nem tesz semmit, nemi lesz tanácsos ebben a kis városban sem a papnak sétálni. Az egyik esetben a papra rákiabáltak, gúnyolták: „le a csuhásokkal”, a másik esetben a vár körül a Marsselest énekelték az éretlen közműves szocialisták, éljeneztek az általános és titkos választást (no ez kell még csak nekik!) s végre jött az ő ostoba, éretlen gyerkőcs jelszavuk: Le a csuhával! Ez történik itt Fehérvárott, hol rendőrség is van és sok-sok katonaság. A zárdatemplom falain már rég óta díszleg a felírás: Le a csuhával. Ezt kiabálják kik? Nem a fehérvári iparosok — hanem Magyarországból ide jött élehetlenek; kia-

bálják ezt azokra az emberekre, kik életük jávát itt töltik s dolgoznak a város és a társadalom javára. Ezt már még sem kell túrni. Kerlet-hetetlenül eltoloncolni az ily rothadt alakokat és munkát nem adni nekik. Már még csak joguk van az itteni polgároknak — ha mindjárt papok is — hogy sétálhassanak az utcán és a vár körül. Letúrni a szarvukat, mielőtt döfni tudnának.

Nőnevelés.

(Keg.) Meleg napok járnak, az iskolai növendékek összeszedik minden erejüket, hogy egy évi szorgalomnak fényes eredményével örvendztessek meg a sokat áldozó szülőket. Jó alkalom ezt megfigyelni, vajjon hazánkban helyes irányban van-e vezetve a nőnevelés.

Minden dolog megbírlása különböző álláspontokról kezelhető, de azt hisszük, hogy a nőnevelésnél a hasznosság és szépséget az a pont, melyre helyezkedni kell annak, ki alapos bírlatot akar mondani nőnevelésünkről.

Bírlani pedig a nőnevelést nemcsak szükséges, de hazafias kötelesség is, mert úgy az egységes, mint állam és egyetek e téren sokat áldoznak. Vajjon nem hiába való költséget tesszünk-e?

A kérdést sokkal könnyebb feltenni, mint arra teljesen kimerítő feleletet adni.

Veleményünk szerint, egyetlen és főhivatásul tartjuk a nőnek a férjhez menetelt, gondos háziasszonyi és lelkiismeretes anyai kötelesség pontos és hűséges betöltését.

Már, ha ily szempontból tekintjük a dolgot, a nőnevelés jelen kezelése mellett sok felesleg és hiábavaló erőfeszítést találunk.

Itt van megint az alkalom, tessék megtekinteni a női vizsgákat, az a sok elméleti tárgy növeli a tudós nők számát és apasztja a kicsi igényű házias és mindenre figyelő gondos gazdasszonyok seregét.

Elmondják a déli vidég bűbajos Flóráját, az égetően forró egyenlítő kopár vidékét, az északi zord, állandó telet zuzmójával, de ha kérdezzük tőle a konyhakert helyes beosztását, az ott termendő növényeket és más hasznos zöldségféléket, azt hisszük, néma hallgatás lesz a felelet.

Zene, rajz, ének hatalmasan megy, a konyhaművészet parlagon hever.

A szemet, mellet gyilkoló és időt rabló kézimunka gazdag szin pompájával gyönyörködte a szemlélőt, de a ruhaszabás csak elvétve és ritka intézetben tanítatik.

Szóval a nőnevelés nálunk ferde irányban halad, aminek kellemetlen hatását társadalmi

TÁRCA.

Ismét Lourdba.

Kérdeztem az öreg „Bánkat”, ki ma 76 éves korában tette meg lourdi szent útját, hogy minő érzelmek hatották át öreg szívét, a világ eme legszentebb, áldásteli helyén? Mire ő így válaszolt: „Barátom! életem legszentebb, legboldogabb napjai közé számítom azokat, melyeken Lourdesban voltam. Hálát adok érte az égi szent Szűznek, hogy papságom 50-dik éve, épen e jubiláris megjelenés idejére esvén, az égi Szűz elvezérelt oda, ahol „bűnbánatot” kért a bűnös emberi nemtől és azt mondom mindenkinék: öregek siessetek, fiatalok a készüléssel ne késsetek, de senki el ne maradjon Lourdból.”

És igaza volt az öreg Nestor „bá”-nak, mert oly szép, oly megható e helyen minden, oly mélyen vésődik a hívő lelkébe e kegyhelynek felemelő hatása, hogy az ember nem tudja elfeledni soha. Soha sem képzeltem, hogy Lourdba akkora legyen Szűz Mária hatalma, ereje s hatása kivétel nélkül hívó vagy hitetlen,

a társadalom minden rangú és rendű, állású emberre és emberekben!

Mintha nem is e világon volna az ember, mintha a lélek kiemelkednék a test bilincseiből, oly elragadóan megható ott minden. Lehetetlen, hogy a hold. Szűz a világ bármely szép helyén külbömb lakást tudott volna kiválasztani istenanyai csodás működésére, mint Lourdes.

Az én lelkekre és mások elbeszélése után lelkükre tett benyomásokról írok nektek testvéreim, hogy ennek hatása alatt elvezéreljelek egyelőre lelkileg s augusztus 8-án egyesülve testileg is Lourdba.

Ellenállhatatlanul vonzza az embert ott valami állandóan a Grotta elé.

Szűz Mária szobra a megjelenés sziklamélyedésében oly belső élettellel néz le a padokban ülő s ájtatoskodó közönségre, hogy leírni lehetetlen. Ha nem is imádkozik ott az ember, de nézi a szép lourdesi szobrot, alatta a nagy gyertyatartót, melyen állandóan száz-százötven gyertya ég, mellette az oltárt, ismét alatta s tőle balra a sziklafalon a több száznál nagyobb számú bénák, meggyógyultak mankóit, melyek már egészen feketék a jég, hidegség, hó s eső, téli s nyári hatása alatt: valami belső meleg-

ség támad a szívben, lelkesültség a kebelben, elragadtatás a lélekben; megvilág a hit szeme, a belső sóhajjal felemelkedik a szív és lélek a lourdesi Boldogasszonyhoz.

Szent meghatottság vesz rajtunk erőt, ha ezen egyszerű szemleletben elmerülünk és ha nézzük az eleven hit szemével, ha a lélek fel-emelkedik Ahoz, akit igazán, valóban, őszintén, melegen, forróan szeret: a hold. Szűz Máriához az égbe!

Órákig eltérdelek ott az ájtatoskodó, vagy így elmélkedő lélek. Férfiak, nők, ifjak és öregek előveszik ott olvasójukat, szemüket a szoborra függesztik, lelküket szűz Máriára irányítják és imádkoznak csendben, némán, a lélek hangján, elmélyedve. Valami megmagyarázhatatlan forrása nyílik ott meg a kegyelemnek, melynek mély-séges áradata bőven száll áldást hintve az emberekre.

Szűz Mária uralkodik ott a szívekben, a lelkekben, az elmékben, a kedélyekben. Szűz Mária az érzésben, a gondolatban, a meghatottságban, a lelkesültségben, az elragadtatásban, a megindultságban mindenütt. Szűz Mária hite, reménye és szeretete van a levegőben, a kövekben, az épületekben, mindenütt és mindenben.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 17.

„A legjobb hírnévnek örvendő és legértékesebb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.”

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

életünk eléggé érzi. Űres, szellemnélküli, inkább cicomázott és tündöklő az, nélküli a gyakorlottabb elveket, a hasznosságot.

A nőnevelés egészen a férfinevelés kaptafájára van hűzva, ami helytelen és káros következményű.

Segítsünk a nagy bajon. Ha már a mai kor a házi nevelést oly igen becsmerli, ha műveltséghez és neveltséghez okvetlenül megkívánatik, hogy nőink is tanulják a trigonometriát, logaritmust, antropológiát és filozófiát, igyekezzünk reformálni nőnevelésünket úgy, hogy intézeteinkben a hasznosság és a nők valódi életcélja fedelve ne legyen.

Ami kedves nőink ne törekedjenek pósta, távirtda és más zajos pályára, de főcéljuk legyen a férjhezmenetel. És a nőnevelésnél főerdek a szent cél legyen.

Tagadhatatlan, hogy nőnevelésünk csakugyan gyökeres reformot igényel és ez hovatovább elhalaszthatatlanná fog válni.

Koronagyűlés.

A külküli esperesi kerület papsága június 11-én tartotta Diesöszentmártonban ideai első koronagyűlést tartalmas programmal és hozzá kell tennem, a kerületi papság osztatlan érdekfődesével és lelkesült buzgóságával. Már kora reggel a 7 órára kitűzött Veni Sancte, szt. mise, közös szentgyónás és áldozáshoz és az ezek után megtartott felőrai adorációhoz a kerület szétszórta plébániáiról pontosan megjelentek a lelkésztársak. Nyomban 9 órakor kezdetét vette a gyűlés, melyet kerületi esperesünk a testvéri és kollégialis szeretetről tartott meleghangú adhortációjával nyitott meg.

Tárgyalás kezdetén S á n t h a A l b e r t dr. abosfalvi lelkész részletesen ismertette a „Ne temere” dekretum tartalmát, az 1908. április 19-étől kötelező új házasságügyi rendeletet. A

diszertáció nyomán részletesen és tételenként megbeszélte a koronagyűlés a házasságkötési új rendelet kapcsán felmerülő szükséges és praktikus tudnivalókat, hogy mi a teendője a lelképásztornak az új forma értelmében a házasságkötés jegyváltásánál, a jegyesek kikérdezésénél, oktatásánál, anyakönyvvézésénél, hirdetésénél, a proprius parochus engedélyének (licentia) kikérésénél, mik a legszükségesebb tudnivalók magánál a házasságkötési aktusnál, s mik annak befejezése után? Mik a tudnivalók a nem katolikus lelkész előtt kötött vegyes házasságokról, melyekre nézve a magyar püspöki kar 1908. október 19. fakultást kapott a szentszéktől, „hogy a „Ne temere” dekretum értelmében érvénytelen vegyes házasságok a érvényesnek deklarálhatják.” (Ne feledjük Antal superintendens új ezen casus belli-jét!)

L á s z l ó J á n o s, radnóthi plébános az új katekizmus előnyeit és hátrányait fejtegette. A gyűlés nagyon kevés módosítással ugyanazon előnyök és hátrányok felemlítését látta célszerűnek és szükségesnek, mint a minöket az előadó velősen kidolgozott értekeletében feltüntetett. Előnyei: 1. A gyermekek értelméhez mért nyelvezet és fogalmak használata. 2. A hitgázságoknak a bibliai események kapcsán való tárgyalása. 3. A gyakorlatiasság. 4. A szertartástani ismereteknek a tananyag tetelei közé való könnyed és alkalmyszerű beekelése. Hátrányai: 1) A tananyag aránytalan felosztása, a mennyiben a III-dik osztályra nagyon sok tanulni való van beosztva, csaknem az egész katekizmus és 2) hogy a kis káté nincs bibliai ismeretekkel összekötve, mint az elemi katekizmus. Az új kátét a régivel szemben sikertelennek mondani igen bátor tulzás.

K á s z o n y i A l a j o s dr. kerölőszentpáli plébános ismertette a zsinatelőkészítő bi-

zottság által kitűzött kérdések természetét egyházi és liturgikus szempontból. Koronagyűlés előadónak a törvényekhez nagyon ragaszkodó javaslatát módosításokkal fogadta el és megállapodott abban, hogy óhajta 1. a vizeskeresznapi házszentes fenntartását Epiphana napjára és pedig, a) hogy azon tisztességes, törvényes házasságban élő családoknál végeztessék, a hová előzetesen személyes megjelenés által felhívják a lelkész, b) a szentelés csak a plébános és a segédkező kántor végezze és c) a szentelésért semminemű renumeráció el ne fogadtassék. 2. A szentelmények, temetések, körmenetekre, lamentációk, passziók és ehhez hasonló szentelményekre nézve koronagyűlés a magyar nyelv használatát javasolja, mivel azt tapasztalta, hogy főképpen vegyes vallású helyeken sokkal nagyobb lelki hasznót merítenek a hívők a magyar nyelven végzett szertartásokból, mint a latin nyelvű isteni tiszteletekből. Azt is javasolja, hogy a keresztség, extrema unctió és matrimonium szintén magyar nyelven történjék, de hozzá teszi, hogy a fentnevezett liturgikus cselekmények szövegének a Rituale Romanumból való hiteles magyar fordítását és egyöntetűségét óhajta, szükségesnek tartja. 3. Egész Erdélyben elharapozott azon ferde és meg nem indokolható furesz szokás, hogy nem katolikus temetések alkalmával a kath. templom hangjai meghuzatnak, nagyobb botrány nélkül nem véli a gyűlés kerületünkben megszüntethetőnek. 4. Speciális, csakis kerületünkben divó istentiszteleti formák mincsenek. Temetéseknel szokásos rövid szentbeszéd megartását „búcsuzató” kizárásával vegyes helyeken óhajta a kerület, s végül úgy a magyar, mint a latin nyelvű vesperások egészenben való törlését javasolja.

P u s k á s G e r g e l y diesöszentmártoni plébános ismertette a kath. népszövetséget, mely kerületünkben már négy plébánián megalakult. Javaslatát, hogy a filiákban is alakítsuk meg a népszövetséget bármily csekély taggal, elfogadta a koronagyűlés, s a szervező munkájának megkönnyítése végett a kerület két részére két agitátor választott, felső kerület részére K á d á r M á t y á s vécei, az alsó kerület részére P u s k á s G e r g e l y diesöszentmártoni plébánost.

K á s z o n y i A l a j o s dr. kerölőszentpáli plébános a kath. sajtó erkölcsi és anyagi támogatásáról szóló fejtegetésében örömmel és készséggel tünteti fel, hogy a kerület szegényes anyagi viszonyaihoz és szerény tehetségéhez képest anyagilag s erkölcsileg egyaránt pártolja a kath. sajtót, a mennyiben minden lelkész csak kath. szellemű lapot abonnál, s nyolc kath. lapra fizet előre egy lelkész, 6 kath. lapra egy lelkész, 5 kath. lapra egy lelkész, 3 kath. lapra egy lelkész, 2—2 kath. lapra 4 lelkész, és azonkívül, hogy a kerület mult koronagyűlésén gyűjtést is rendezett maga körében a sajtó javára, mindannyian a Kath. Sajtóegyesületnek rendes tagjai. De a kerület áldozatkész buzgóságot tekintve, nem hiszi előadó, hogy mindezzel a kerület papsága minden tevékenységét a kath. sajtóval szemben kimerítette volna. Ismerteti a sajtóvasárnapot és javasolja 1) hogy a kerület rendezzen sajtóvasárnapot, 2) fogadjon el a „K ö z m ű v e l ő d é s ” 1908. 14. számában Z. L. tollából megjelent nagyon ügyes és praktikus gyűjtési mód megvalósítását. Koronagyűlés magáévá teszi az indítványt és határozza, hogy a Népszövetség keretében ezeknek érvényt fog szerezni.

Az esperesi kerület alkalmasabb beosztásának tárgyalása és a novemberben tartandó pápai jubileumi ünnepek programjának

Ott eltűnik az emberi tekintet.

Ott nincs figyelemmel senki másra, csak Szűz Máriára és a saját s szereteti szívére, mely ég és hevül, buzog és lángol, lelkesedik és repes Szűz Máriáért. Ott csak a buzgalomban, hitben, lelkesedésben egyesülnek az emberek.

Ott mindenki érzi, hogy a közös Máriatisztelet az, ami messze országból összehozza az embereket; kik egymást sohasem látták, most örülnek egymás szemléletének, mert mindenkinek szívében, lelkében ott van, ott uralkodik a bold. Szűz Mária. Ebben a szeretetben, lelkesedésben találkoznak a világ nemzetekinek gyermekei Lourdesba a szűz isten-anyai labáinál.

Sehol sem tud az ember úgy imádkozni, mint Lourdesban, a szeplőtelen fogantatás kegyelmi helyén. Valóban a kegyelmek helye, áldások forrása e hely. Meghatja az embert a nemzetek egyesülése s közös-ájtatos imája, nem egy nyelven, de egy szívben, egy hitben, egy Istenben! Egybe forrnak németek és feketék, spanyolok és vörösek, olaszok, angolok, franciák és magyarok! minden nemzet gyermekei ott térdelnek és együtt kéri Máriát.

Egy érzelme hatja át ott az ember szívét: a lélek és a hit szent érzelme, de ez annyira, mint sehol másutt. Mindenütt üdvös az imádság Isten előtt, mindenütt szívesen veszi Szűz Anyjának belső, szívbeli tiszteletét: de mintha Lourdesban biztosabban számíthatnánk meghallgatásra, imánk eredményére. Lourdesben elevebb a hit ereje, mélyebb a hatása, melegebb bensősége.

Lourdesben nincsenek koldusok az úton és útfelken, kik megbénult tagjaikat mutogas-

sak, hogy könyörületre indítsák az ájtatoskodó lelkeket: ott a lelkék Ura a szegény szenvedő emberiség szívét, lelkét akarja megnyerni magának; ott a Szeplőtelen Fogantatás kér alamizsnát, a szegény szenvedő emberiség szeretetét, hitét Isten imádsására; ott az ember kér alamizsnát a lourdesi Boldogasszonytól: balzsamot fájó szívének sebére, lelkének szenvedésére, gyógyulást testben és lélekben, kegyelmet Isten-től, áldást életére.

És Lourdesben meghallgatásra talál a buzgó imádság: meggyógyul az ember testben, szívben és lélekben.

Lourdesben nincs zajos, szertelen éneklés, versengés, melyik nemzet tudja felülmúlni a másikat hangban: ott az imádság belsőségében, a szívek sóhajában, Isten imádságában, Szűz Mária szeretetében versenyeznek a népek ezrei.

Lourdesben esendes, nyugodt minden: csak a keblek hullámzanak a hit erejének, növekedésének munkáján: Lourdesben a köveknek nyelvük van és hirdetik Szűz Mária hatalmát; Lourdesben a fáknak hangjuk van és magasztalják a boldogságos Szűz jóságát; Lourdesben a levegőnek ereje van és dicsőíti a szent Szűz szeretetét, egyezőval Lourd a kegyelmek kifogyhatatlan tárháza. Hát az az út fenséges szépsége, elragadó viránya, amely Bécsből Tirolon át Schweitzba vezet, s onnan át Franciaországba le Lourdig, ezt leírni nem lehet ily rövid cikkekésékben, azt látni, éldelni kell s aki egyszer meglátta, az azt mondja: eladom a kabátom, a reverendám, de még egyszer elmegyek Lourdba.

Székelv.

megbeszélése után három tagú bizottságot küldött ki a koronagyűlés, hogy feldolgozza, tovább vigye, érvényre juttassa mult koronagyűlésünkön a felvasutijegy és arcképes igazolvány ügyében felvett és országossá tett mozgalmonkat, melyre nézve már 371 esperesi kerülettől érkezett hozzánk buzdító s pártoló nyilatkozat, mind telve gazdag reményekkel.

Sajnáltuk, hogy Kádár Mátyás véckei plébános felolvását a mindennapi szentáldozás megkedveltetésére vezető gyakorlati eszközökről közbejött akadályoztatása folytán meg nem tarthatta. Ezen elsörendű kérdéssel mult évi öszi koronagyűlésén is foglalkozott a kerület és határozta, hogy idei öszi koronagyűlésén a praktikus módozatok felett újra tanácskoznia fog. Most csak arra kéri püspök Úr Ónagyméltóságát, adja kegyes jóváhagyását a kerületi papság abbeli törekvésére, melynek fogva a kis gyermekek úgynevezett „próbaszt. gyónását” ezután mellözi és az első szt. gyónás végeztével mindjárt szt. áldozáshoz is vezeti.

A kalocsai szt. zsinat dekretumainak, nagyjelentőségű, de régen elhangzott szavai, melyeket a koronagyűlésen elnöklő esperes felolvastatott, melyen belevágnak a modern kor romlott erkölcsi között küzködő papság szívébe. Értesítésemet én is a dekretum szavaival zárom: „Annnyira becsülttetünk a világ fiaival, a mennyire magunkat becsüljük és hiveink érdekében annyira eredményt tudunk felmutatni, a mennyi világiás élvezetet önmagunktól meg tudunk tagadni.”

D. Gr.!!

Hogyan akarunk a szünidőben a sajtóegyesület érdekében dolgozni?

(Kivonat a Pázmány Intézet Szoc. körének szünidei programjából.)

Kedves Testvéreink!

Az az ádáz küzdelem, a mely napról-napra mindig nagyobb szenvedéllyel folyik a világ két legnagyobb ellensége, az erény és a bűn képviselői között, mindenkit a harcra szólít, aki küzdeni akar és tud.

A magyar kispapság már sokszor megmutatta, hogy nemcsak akar, de tud is küzdeni.

Kiadták a jelszót egy felszázaddal ezelőtt, hogy hazánk függetlensége veszélyben van, s a kispapok lelkesedéssel esküdtek föl a szabadság zászlójára.

Most is zászlót lobogtatnak előttünk! Alig pár hónapja, hogy a magyar katolicizmus lángelkű vezetői kibontották a Népszövetség és a Sajtóegyesület zászlóját, s máris minden egyházmegye kispapjai áldozatok lelkesedéssel sorakoztak e zászlók alá.

Az esztergomi kispapok külön gyűlés keretében léptek be a Népszövetségbe, szombat-helyi testvéreink pedig felhasználva rendkívüli szünidejüket (a tifusz járvány alkalmából) személyes agitációval értek el gyönyörű sikereket. Egyik közülök egy napon három községben alakította meg a népszövetséget.

„Verba movent, exempla trahunt!” nemcsak öröme gyűjtött, de tennivágyó lelkesedéssel töltte el szívünket a ti nemes buzgóságotok, biztató példátok.

Ezen tennivágyó lelkesedésünk különösen Körünk utolsó gyűlésén nyilvánult meg leginkább, midőn szünidei programunkat tettük megbeszélés tárgyává.

Ez alkalommal mindnyájunk gondolata oda irányult, hogy szerény tehetségünkhöz képest a

népszövetség mellett főképp a Sajtó Egyesület érdekében fogunk munkálkodni. Hogy azonban ne csak a lelkesedésben legyünk egyek, hanem működésünk módozatait is kölcsönösen megismerjük, elhatároztuk, hogy szünidei programunk idevágó részét veletek is közöljük.

Mindnyájan tapasztaljuk, hogy míg a népszövetség tábora napról-napra örvendetesen nő, addig a sajtóegyesület ügye csak lassan halad előre.

Már pedig a sajtóegyesület csak akkor teljesítheti magasztos hivatását, ha rövid időn belül hatalmas összeggel rendelkezik.

Az a kérdés tehát, hogyan gyűjthető ez össze a legkönnyebben?

E kérdésre egyszakarttal Körünk egyik tagjának indítványát fogadtuk el, annál is inkább, mivel ezen indítványát, — mely egy vidéki kath. lapban látott napvilágot, — több kath. lap is helyeslőleg fogadta.

Ezen terv szerint most egyelőre az egyszerű adakozók szervezésére kellene a fősúlyt helyezni. Ezidők szerint ugyanis nincs rá remény, hogy a Sajtóegyesület helyi csoportjait rövid időn belül szervezhessük. Ennek két fő akadályja van:

1. Ahol még nincs népszövetség vagy valamely kath. egyesület, a nép szélesebb rétegei nincsenek még úgy kinevelve, hogy kellőleg megérthetnék a Sajtóegyesület nagy jelentőségét. Ha adakoznának is céljaira valamit, arra még nem lehet őket rávenni, hogy állandóan (tagsági díj) támogassanak egy egyesületet, a melyből kézzelfogható hasznuk egyelőre nincsen.

2. Ahol pedig sikerült a népszövetség megalakítása, ott egy gyakorlati érzékkel bíró vezető sem fog kiállani a nép elé, hogy alig 2—3 hónap múlva megint egy új egyesületet alakítson. Mert hiszen mindig ugyanazokat anyagilag megterhelni nem lehet. Ha csak nagyon kedvező körülmények nincsenek, az ilyen helyeken egy két év előtt nem alakítható sajtóegyesület.

De a sajtóegyesület ilyen soká nem várhat. A kath. sajtó szubvencionálása soká nem késbetik.

Itt gyors cselekvésre van szükség!

Szervezni kellene a gyűjtést az egyszerű adakozók között s lehetőleg a nép legszélesebb rétegeit megnyerni az ügynek. Arra kellene most megnyerni az egyeseket, hogy csak egy évig adjanak minden héten 2 fillért, vagyis egy év alatt egy koronát. A gyűjtés ilyen módját nagyon megkönnyíti az összeg csekélyisége (heti 2 fillér) s az a körülmény, hogy ez is mindössze csak egy évre szól.

De lássuk számadatokkal, milyen eredményt lehetne ezuttal elérni.

Vegyük föl azt a kedvezőtlen esetet, hogy mindennél a hiveknek csak 10%-át lehetne ilyen heti 2 filléres adakozásra megnyerni! Tíz millió katolikus között így is egy millió koronát lehetne összegyűjteni egy év alatt anélkül, hogy az adakozás bármikire is terhes volna.

A gyűjtés ez a módja oly könnyű, oly egyszerű, hogy ennek segélyével mi, kispapok is szép eredményeket érhetnénk el.

Magyarországon van összesen körülbelül 1500 kispap. Mindegyiknek vannak rokonai, ismerősei: ezek között könnyen összegyűjthet 20—30-at, akik megígérik a heti 2 fillért egy évre.

Már így is 30—50.000 koronát gyűjthetnők. De ha figyelembe vesszük, hogy a legtöbb kispap falura megy haza, ez a szám jelentékenyen nagyobbodik. Hiszen a falú népe még nagyobb részt romlatlan, jószívű, szívesen beszélget a kispappal. Míg a sajtóegyesületbe alig állanak be tagoknak, — az említett okok miatt, —

a heti 2 fillért készségesebben megadnák, mivel csak egy évről van szó.

Azon kívül itt-ott talán megkérhetnők a plébános és káplán urakat, hogy a szószékről is hívják fel a nép figyelmét ezen adakozásra.

Ha sikerül 10—15-öt megnyerni az ilyen adakozásra, megbizunk, illetve felkérünk egyet közülök a pénz beszédésére. Az összeget aztán esetleg havonként átadnák a káplán urak vagy más alkalmas egyéneknek, kik bizonyára szívesen elküldenék azt a központba.

Város helyen, vagy máshol is az egyesületekben lehet esetleg műkedvelői előadásokat, ünnepélyeket rendezni, a melyen aztán mi magunk gyűjtenénk a közönség körében. Hiszen az első adományokat is kispapok gyűjtötték a sajtóegyesületnek a kath. nagygyűlésen.

Ez volna szünidei programunknak idevágó része. Ily módon akarjuk szünidei pihenőnket a sajtóegyesület javára értékesíteni.

Örömmel tettük magunkévá ezen indítványt, mert célravezetőnek és a mellett az adomány csekélyiségét tekintve, kivihetőnek találtuk.

Tudatában vagyunk annak, hogy több társunk előtt kedvezőbb alkalom és mód is nyílik ezen nemes cél támogatására.

Nem is akarunk mi ezzel az eredményesebb módnak, a célszerűbb eszközöknek gátat emelni. Mi csak a kevésbé kedvező körülmények közt igyekeztünk némiképp célszerű s a mellett az egyszerű nép helyzetét tekintve kivihető módot magunk elé tűzni.

Érezzük a kath. sajtó égető szükségét, tudjuk, hogy e magasztos cél támogatásában a szűkkeblűségnek helye nem lehet; igen ám, de aranyunk, ezüstünk nincsen, ezt nem adhatunk.

De van lelkesedésünk és ezt tenni vágyó lélekkel és kitartással a szünidő folyamán filléreké varázsolhatjuk s így már eredményesen tehetünk néhány kövecskét a kath. sajtó szilárd fundamentumába.

Isten áldása kísérje munkánkat!

Wien, Pázmáneum, 1908. Pünkösdi ünnepén.

Testvéri szeretettel

A Pázmány-intézet
Szociális Körének tagjai.

H I R E K.

— **Személyi hír.** P. Riesz budapesti hírneves jezsuita atya vasárnap városunkba érkezett, a papnöveldebe szállott, hol hétfőn reggel megkezdte a felszentelendők legkiválóbbait. Rájuk nézve nagy kitüntetés, hogy oly tapasztalatokban gazdag és tudós férfiakaról hallhatják a szt. beszédeket.

— **Ürnapja.** Ezen a napon nem a múltnak szentelünk emléket, hanem az előttünk élő nagy valóságnak. Míg az egyház többi ünnepei: karácsony, húsvét, pünkösdi a megváltás ténye egy-egy mozzanatának emléke: ez az ünnep nem emlék, nem is egy-egy mozzanat ünnepe, ez magának a Megváltónak, a közöttünk élő diadalmas Krisztusnak napja. Épen ezért a legmagasztosabb, a legtökéletesebb ünnep. De a legszebb is. Hiszen ma a természet is hozzájárul a mi Üdvözítőnk imadásához. Az erdő lombjai eltakarják a dombok vagy kiesiny templomocskák falait, hogy a hideg kövek, falak helyett viruló élet nézzen a közöttük diadalmasan elvonuló Megváltóra. A kert virágai eltakarják az utca porát, mint Jerusalemben pálmái hajdan az út követését, — hisz ugyanaz a Jézus vonul el ma fölöttük, ki Jerászalemben diadallal bevonult. Minden ünnepel ma s épen azért a legszebb ez ünnep. A várbeli ünnepség kezdete előtt a ba-

rátok templomában és a zárda kápolnájában három szt. mise volt, hogy aki akadályozva volna az ünnepségen részt venni, — szt. misét hallgathasson. A várbeli ünnep 8 órakor kezdődött rendes misével, melyet a Püspök urunk mondott. Mise után Rak József papnevelő intézeti prefektus tartott szent beszédet a nap jelentőségéről, a gyakori szent áldozásról. Az ünnepélyes körmeneten Püspök urunk pontifikált. Roppant sok ember vett részt a meleg dacára is. A hivatalok, iskolák tesületileg. Az ünnepséget külsőleg nagyban emelte a katonaság és nagyon kedvessé tették a zárda virághintó növényekkel. Amily jóleső és megható az, hogy egy szakasz katonaságot térde vezényelnek, ha az Oltárszentséget mellette elviszik, olyan furcsa és riktó, hogy egy néhány suhanc, — nem hogy térde álljon, — de még a kalapot is a rendőr szedi le a fejéről.

— **Papszentelés.** A végzett negyedéveseket püspök urunk ma, holnap és szombaton szenteli fel fokozatosan a székesegyházban naponként reggel 7 óráig kezdődőleg.

— **Triduum.** A kegyelmes Püspök úr X. Pius pápa Ő szentségének rendelete szerint Úr napját követő három napon át tridumot tartott. Reggel 7 órakor volt nagy hívő közönség jelenlétében a szent mise. Mindennap szép számmal járultak felöltöztek s ifjak egyaránt a legméltóságosabb Oltárszentséghez. Szombaton adta fel szent mise alatt Frater Ferenc Pál és Frater Kelemen Augustinus ferencrendi szerzeteseknek a hajkoronát és kisebb rendeket. Vasárnap, Sz. Alajos napján, az ifjúság, érezvén mennyire szüksége van a tisztalelkű ifjú Szent közbenjárására a szűnődő folyamán, teljes számban járult a szent áldozáshoz. A jó Úr Jézus adjon is testüknek-lelküknek egyaránt felüdülést a nagy vakációban.

— **Prímíciák.** N a l á c z y A n d r á s ünnemise az első szent miséjét vasárnap, 28-ikán délelőtt 9 órakor a székesegyházban tartja. Manuduktora Tamási Áron praelátus-kanonok, szónoka dr. Vass Albert, theolog. tanár lesz. — L á s z l ó I m r e vasárnap reggel 6 órakor tartja a papnövelde kápolnájában. — G á s p á r B é l a ugyanott, de reggel 1/2 6 órakor, az előb-
binak a spiritualis, az utóbbinak a P. Rektor lesz a manuduktora. — J e n á k i F e r e n c ugyancsak vasárnap reggel 6 órakor mutatja be első szegyéjét a püspöki kápolnában Zomora Dániel praelátus-kanonok vezetésével.

— **Egyházi kiküldött.** Az erdélyi róm. kath. státus világi képviselőjévé a dévai főesperesi kerület a napokban tartott ülésében Andersén Lászlót választotta meg.

— **Papválasztások.** A nyugdíjazás által megörült delnei plébánosi állásra a választást folyó hó 9-én ejtették meg. A választást Bálint Lajos főesperes-plébános vezette. A tíz pályázót közül első helyre Kádár Mátyást 140 szavazattal, második helyre Gábosi Dénest 135 szavazattal és harmadik helyre Anda Gézá 115 szavazattal választották meg.

Az újfalvi egyházközségben folyó hó 10-én tartották meg a papválasztást. Gáspár János, Kacsóh László és László János egyhangulag választották meg, kik közül az újfalvi plébánost végérvényesen a püspök fogja kinevezni.

— **Megjött.** Semmi sem volt mostanában oly várva-várt nálunk, mint az eső, — imádkoztunk érte novéna és triduum alatt — nem hiába, végre megjött vasárnap reggel viharral, menyőrdéggel. A villám beleütött a székesegyház tornyába, a toronyban a villamos csengőbe s annak a vezetéken szaladt végig a padláson le a sekrestyébe. A villanycsengő vezetékeiben a rézdrótokat elolvastotta, a burkolatot itt-ott

megperzselt, komolyabb kárt azonban nem okozott. A tűzerek a nagy csattanásra és füstre azonnal a templomban termettek, de dolguk nem akadt. Ugyanakkor a püspöki palota villanykörteit egy pillanatra kigyúladtak. A jótékony eső vasárnap egész éjjel tartott. Hisszük, hogy a nagy inséget ez az eső némileg enyhíteni fogja.

— **X. püspöki körlevél.** A napokban jelent meg e körlevél s az új házassági ügyre nézve nagyon fontos tartalommal. Nagyon szükséges, hogy a lelkeskedő papság alapos tanulmány tárgyává tegye azokat a ketelyeket és megoldásokat, melyek a „Ne temere” dekretum körül felmerültek. Közli a harangszentesnek új formuláját, mikor azokat nem a püspök szenteli. Loisy Alfred francia pap kiközösített az egyházból — vitandus. Jelzi, hogy papok számára jul. 7—11-ig Csiksomlyón lelki gyakorlat lesz; a tanítók és tanárok számára ugyanott 14—18 ig. Jelentkezés Kassay Lajos regensnél történik, aki kéri a jelentezőket, hogy szükséges ágyeműt is vigyenek magukkal. Az egyházi vagyonra nézve püspök urunk kimondja, hogy minden hiba, mulasztás és hiány eseten az egyháztanács a gondnok és lelkeszel egyetemben egyetemlegesen felelősök. Közül továbbá több miniszteri rendeletet. Szól az orsz. kath. tanítói segélyalap által nyújtandó segélyek iránti kérvényekről. Csikkaréfalván a plébánosi állásra Julius Eisejéig pályázatot hirdet. Több munkát ajánl. S végül ezekkel a nagyon megszívlelendő szavakkal zárja be kegyelmes Atyánk a körlevelet: Szeretettel kérem t. testvéreimet, szíveskedjenek egyház meggye ilapjainkat (Közművelődés, Oltáregyesületi Lap) felkarolni és az előfizetésen kívül alapos munkálatokkal, gyors híradással, lelkesítő cikkekkel azoknak színtárját emelni s a szerkesztéssel járó súlyos gondokban osztozni.

— **Érettségi vizsga.** Meglepően szép eredménnyel végződött az idén az érettségi vizsga gimnáziumunknál. A 30 jelentkező közül ugyanis jelesen értett 6, jól 15, egyszerűen 9. Jelesen értettek: Feketics József, Glück Andor, Koller Győző, Szporni Károly, Tallos János, Varga Sándor papp. Jól értettek: Ákontz János, Barts Gyula, Buder Ferenc, Deák Ödön, Görög Elvira, Jovánovits Zoltán, Kiss Ferenc, Kuti Albert, Löcsei László, Márton Árpád papn., Müller János, Nagy Árpád papn., Rafain Antal, Rác Gábor, Weber János. Örömmel gratulálnak derék ifjainknak, akik bizonyosságot tettek róla, hogy az évet komoly munkával töltötték el seggyüttal arra a reményre biztatnak, hogy derék, hasznos polgárai lesznek hazánknak a jövőben. A miniszteri biztos tisztét Kuncz főigazgató helyett Szamosi János udv. tanácsos, egyet. tanár végezte, aki szintén nagy elismeréssel szólott az eredményről s az eredmény kihirdetésénél szép és lelkes beszédben intette az érettfjakat a kötelesség teljesítésének nagy törvényére. Az ifjak köszönetét Feketics József tolmácsolta lelkes szavakban. Státusunkat Tamási Áron kápt. praelátus-kanonok képviselte. Még megleltjük, hogy a millenárius nagy díjat — 100 koronát — a jelesen értettek közül egyhangulag K o l l e r Győzőnek ítélte oda a tan. testület.

— **Kirándulás.** A felszentelendő kispapok, évvégi vizsgáik sikeres letétele után a Ke gy e l m e s Püspök úr jóvoltából kellemes zalathnai kiránduláson nyertek üdülést. Korán reggel vitte a kicsi vonat őket az Úrnap körmenetre készülő városkába. Részt vettek a népes körmeneten s épültek a zalathnai hívek odaadó

gondosságán, kik oly kedvesen s izlésesen felékesítették a négy oltárt, hogy nagyobb s gazdagabb város híveinek is dicséretére vált volna. Ha a felszentelendők papi életükben mindenütt készsleges lelkekre találnak szívesen veszik vállalkira a súlyos papi terheket, ilyen lelkekért öröm fáradozni! A lélekemelő körmenet után kissé pihenvén ebédeltek. Ezután részt vettek a litánián s már este 6 órakor visszaérkeztek s még jól elérték a ferencrendi templomban tartott triduum litániájára is. Innen szorongó szívvel tértek vissza a szemináriumba, hogy küszöbét csak csütörtökön jún. 25-én lépjk át újra, midőn a felszentelésre mennek.

— **Érettségi bankett.** Napokon át küzdött a kis csapat, egy harminc tagból álló gárda; küzdött egy célért, egy jutalomért, melynek babékoszoruját szombaton 20 án d. e. nyerték el. Mint a triumphust tartó vezérek, oly nagy dicsőség és boldogsággal telve távozott a kis csapat az intézet falai közül. A babér dicső, az eredmény szép volt, mert a 30 ifjú közül 6 jelesen, 15 jól és a többi egyszerűen értett. Meg volt az érettségi, melynek mintegy szükségzerű követelménye a bankett, mely vasárnap 21-én délután folyt le vig kedély, jó kedv és boldog érzetek között.

Ott voltak mindnyájan tanár urainkkal egyetemben, kiknek jelenléte oly kedvesen hatott reánk.

A bankett a várbeli tisztikaszinó dísztermében folyt le, — már távolról hallani lehetett a cigányzene kellemes akkordjait, mely már jóval a bankett előtt igyekezett bennünk felvidítani.

Megkezdődött a nagyszerű ebéd, előbb az Úr áldását könyörögtük le, egy ideig zajtalan volt a terem, csak a kanalak csengése hallatszott. A esend azonban nem tartott sokáig, mert nem engedte ezt kedves tanárunk Fejér Gerő dr., ki búcsuzó, de egyszersmind lelkesítő beszédében arra intett minket, hogy ne jelentess ez a gimnázium falai közül való kilepés munkaszünetet, hanem ellenkezőleg ezután ketőzött erővel kell hozzá kezdenünk a munkához, mert a haza reménye bennünk van. De ha olykor-olykor csalatkozunk, reményeink meghiusulnak, ne esüggedjünk, mert a jó Isten mellettünk van, szent kegyélmével segít.

Alig fejezte be Fejér tanár úr beszédét, midőn Koller Győző állott fel és köszönte meg tanáraink jószágát, amellyel irányunkban nyolc évén át viseltettek.

Az ebéd vigan folyt, egyik tál a másikat követte.

A vig hangulat közben egyszerre csak minden szem a szemben levő ajtóra irányult, amelyen legjobb, legkedvesebb Atyánk, a Püspök úr jelent meg, hogy jelenlétével minket megtiszteljen, vigsgával reánk üdítőleg hasson és kedves szelidségével, szívének nagy szeretetével minket önkénytelenül is magához láncoljon.

A Püspök úr megérkeztekor újra Fejér Gerő dr. tanár úr állott fel és mondott hálát a Püspök urunknak nevünkben azon önfeláldozó szeretetért, hogy betegsége, az orvosok tilalma ellenére mégis közénk jött.

Már várva-vártuk, hogy nyiljk meg az Ő kedves ajka is, hogy szavával belénk lelkesedést, bátorságot öntsön és csakugyan szava nem is hangzott másról, csakis vigasztalásról, bátorításról, szeretetről, végre pedig fölkért bennünket, hogy a tíz évi találkozást nála tartsuk; bárhol lesz ő 1918. jún. 21-ére, Alajos napján, szívesen lát. Szavára orkányszerű eljenzés rezgettette meg az ablakokat, amelyből semmi egyebet, csakis a Ke gy e l m e s A t y a iránti szeretetfinket lehetett kimagyarázni.

Boldogságunk azonban nem tartott sokáig,

mert jó Atyánk pár perc mulva nagy eljenzés és a Rákóci induló mellett elhagyta körünket, elhagyott minket, hogy elmékedjünk egy kissé azon szavakon, amelyeket hozzánk intézett.

Még csak a cigány működött, elhuzott egy néhány szép nótát, aztán megkezdődött a búcsuzás, elérkezett a válás, amely szomorúsággal töltött el mindnyájunkat.

Elváltunk . . . mindnyájunk szívét valami furesa érzés fogta el, a fájdalom és öröm érzése egymással kapcsolatban. Csendes lett az alig pár perccel azelőtt oly zajos terem; elhallgatott a cigány is, s a csendben csak olykor-olykor hangzott el egy-egy búcsúzó . . . Isten veled barátom: az Ég kiserő léptedet, a Szűz Anya legyen vezéred és ne hagyjon elbukni soha!

— **A Regnum Marianum-Egyesület** júl. 3-án d. e. 9 órakor tartja meg Budapesten (VII. Damjanich-u. 50. sz.) nagym. gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök elnökle alatt a VII. Országos Mária-Kongregáció értekezletét. Tárgysorozat: 1. A kongregáció a keresztény világnézet kialakításának szolgálatában. Előadó: Komócsy István, vallásnár (Pécs). 2. A gyakori szentáldozásról. Előadó: Csúcs István, vallásnár (Szekesfehértúr). 3. A magistrátusról. Előadó: Nagy Lajos, vallásnár (Budapest). 4. Mit várunk a kongregációtól? Előadó: Göröcsöni Dénes, főrealiskolai tanár (Budapest). 5. Indítványok. (Az indítványok jún. 30-ig írásban küldendők el a R. M. címére).

— **A kath. Legényegyesület** vasárnap, jún. 21-én tartotta nyári tancmulságát, mely a kedvezőtlen idő ellenére is elég jól sikerült. Felülfizettek: Az értségit tett ifjak 10 kor. Zomora Dániel 5 kor., Haas Vilmos, Moldován N., N. N. 2—2 kor., Papp Gy. 1 K. 40 f., Reit-höfer J., Mezei Illés, Király G., dr. Fejér G., Feketics J., Kovács L., László J., Schäser F. 1-20—1-20 kor., Jakab Elek, Péter J., Müller L., Bigner E., Suhr K., Labud J., özv. Laknérné. N. N. 1—1 kor., Kastaly E. 70 fill., Szrágá E. 60 fill., Schieszl K., Ákontz J. 50—50 fill., Baló L., Theil J. 40—40 f., Rafain A., Koller Gy., N. N., Ráz G., Pastiu S., N. N., N. N., Gruber Gy., Bugán J., Bimba V., Tamás I. 20—20 f., Jovánovits Zoltán 30 f. — A felülfizetőknek ezúton mond hálás köszönetet az elnökség.

— **Iskolatogatás.** Pál István apátkanonok, az erd. róm. kath. Státus előadója, e hó 19-én és 20-án tartotta meg hivatalos látogatását a kezdívásárhelyi főgimnázium és a vele kapcsolatos finevelő intézetben és internátusban. Mind a két nap délelőtti megjelent az akkor folyó vizsgálatokon s kérdéseket intézett a tanulóhoz. Megtekintette és beható vizsgálat alá vette a könyvtárakat, s oltárakat és felszereléseket. Megvizsgálta az igazgatói irodát, a finevelő intézet és az internátust s észrevételeit a június 20-án délután tartott értekezleten közölte a tanári testülettel, felkérve azt, hogy továbbra is teljesítse hivatását a legnagyobb buzgalommal és odaadással a jó Isten dicsőségére, az egyház, hazza javára és a székely ifjúság boldogulására.

— **Értségi vacsora.** A kezdívásárhelyi főgimnázium értségit tett ifjai e hó 18-án este a Plevna-vendéglő helyiségében értségi vacsorára jöttek össze szüleikkel és volt tanáraikkal együtt. A vacsora igen szépen folyt le s az ilyen alkalmakkor szokásos pohárköszöntők sem maradtak el. Az első pohárköszöntőt Tóth Balázs tanár, a végzett ifjakkal volt osztályfőnöke mondotta a kezdívásárhelyi főgimnázium két jötevőjére, szellemi vezetőjére: Majláth Gusztáv gróf püspökre és Pál István apátkanonokra. Héjja János

a végzett ifjak nevében Tóth Balázs osztályfőnökre és a többi tanárokra mondott köszöntőt. Török Sándor, Ágner Béla, Bulynovszki Aurél, Gáspár István pohárköszöntőikben jó tanácsokkal látták el az ifjakat az élet további küzdelmeire. A szülők nevében Császár Gergely köszöntötte fel a tanárokat odaadó fáradozásokért. A vacsora az éjfél (?) órákban ért véget.

— **Első Úrnapi Betlenben.** A mióta a reformáció elsöpörte Szolnok-Dobokában a kath. egyházat, azóta egész mostanig szünetelt minden nyilvános egyházi körmenet Betlenben. Most, hogy a katolicizmus újra éledt, sikerült Úrnapiját megtartani körmenettel együtt, miután a hívek ehhez minden szükséges ornamentikát beszereztek. Mise alatt végyes kar énekel. A körmenet nagy népkiséret- és mozsárgyűk dörgése mellett oly fényes volt, hogy méltán képezheti nyitányát a jövő Úrnapiainak.

— **Búcsú Egrestőn.** Az egrestői róm. kath. egyháznak, — melynek temploma a Szent-Háromság tiszteletére van felszentelve, — a pünkösd után következő első vasárnapon, mint Szent-Háromság vasárnapján, búcsúünnep volt. A búcsún a szent misét Mártonffy Sándor kerületi esperes mondta a szomszédos egyházak plébánosainak segédkezésével. A nép a helybelieken kívül a körülfekvő Szent Demeter, Székely-Vécke, Bordos, Magyar-Zsákok, Székely-Szállás, Kóród, Kóród-Szentmárton, stb. községekből oly nagy számban vett részt az istentiszteleten, hogy fele sem fért be a különben nagy, tágas és ezen alkalomra díszesen feleltsített templomba. A prédikációt a nagy néptömegré és a rekkenő hőségre való tekintettel a szabadban, a templom árnyas kertjében tartotta Kádár Mátyás székely-vecei lelkész, kinek beszéde tele volt hévvel, szeretettel, komói nyitellemmel. Délben a plébánián fényes ebéd volt.

— **Vizsgálatok a segesvári róm. kath. elemi iskolában.** A szülők és érdeklődők élénk figyelme mellett folyt le e hó 19-én a segesvári róm. kath. elemi iskola évrő vizsgálat. A vizsgálatokon Meisel József szentszéki tanácsos, plébános, az iskola igazgatója elnökölt. Csillogó szemekkel, mosolygó arccal, a tudás biztos erzetével várták a gyermekek a vizsgálat megkezdését. Az érdeklődő közönség a szomszédos tememben kiállított kézi munkákat, rajzokat és mintárasokat nézegette és főként a meglepő kézimunkákat sok dicsérettel honorálta. A hallgatóság nagy meglepetésére az egyes tantárgyakból a kérdéseket majdnem mindig az elnökölő plébános intézte a gyermekekhez. S bár nem ó tanítóta és így a gyermekek tudása felől tájékozva nem volt, a feleletek kifogástalanok voltak, a gyermekek kivétel nélkül sikerült feleleteket adtak. Meggyőződhetett a közönség arról, hogy nem csupán beemlézett dolog, hanem igazi ismeret és tudás az, amit a gyermekek felmutattak. Meggyőződhetett mindenki, hogy az iskola bátran kiállja a versenyt más hasonló fokú iskolákkal. Valóssággal gyönyörködhettek a szülők és örülhettek gyermekeik jó előmenetelén. Szép volt az első és második osztálybeliek kedves éneke, de a nagyobbak három hangú, szabatosan előadott darabjai valóssággal bámulatba ejtették a hallgatókat. Az igazán szépen sikerült vizsgálat újabb ösztönzés arra nézve, hogy a hitközség iskolájának új épületet és mindenben kifogástalan felszerelést kapjon. Örömmel jegyezhetjük meg, hogy értesülésünk szerint nem is fog soká késni az új iskola. Befejezésül az elnökölő igazgató plébános intézett kedves hangú beszédet a gyermekekhez, akik derült hangulatban hallgatták a tanévre való visszamelekezést, a búcsuzás fölött pedig különösen a végzett tanulók könnyeket hullattak. Elismerés

illeti a tantestületet, amelyik ilyen szép eredményt ért el egy évi fáradságos munkájával. Nyugodt lehet a szülő, aki ilyen tanítás és vezetésre bizza a gyermekeit.

— **Székely kongresszus.** Marosvásárhelyt a Székely-Társaság folyó hó 10-én tartott ülésen elhatározta, hogy a székely kongresszust augusztus 24-én tartják meg Székely-Udvarhelyt. A gyűlés felhívására Fenyvesi Soma országgyűlési képviselő tart a kongresszuson előadást, az erdélyi birtokpolitikáról s javaslatot tesz a magyar birtok megmentésére. László Gyula az ipartörvény-javaslatot fogja ismertetni, Lajos Dénes pedig a vándor szabad liceumok felállításáról tart előadást.

— **Országos zarándoklat Lourdesbe** augusztus hó 8-án indul Budapestről Nagyboldogasszony ünnepére dr. Várossy Gyula kaloccai érsek védnöksége és 12 pap lelki vezetése alatt. Árak 8 napi elsőrangú ellátással együtt I. oszt. 460, II. oszt. 320, III. oszt. 210 korona. Programokkal szívesen szolgál Lőrinc Sándor plébános Csikszentimre.

— **Tanítóegyesületeink Szövetségéből.** Szövetségünk választmánya f. évi jún. 20-án választmányi gyűlést tartott Imets F. Jakó apát elnökle alatt. A választmány főleg azon intézkedéseket tárgyalta, melyeket az egyesület a Szövetség ügyeiben tett. Tudomásul vette, hogy az ifjús. könyvtárak ügyében felterjesztést intéztünk püspök urunkhoz, hogy a Máv. igazgatóságától kedvezményes jegyeket kértünk. Ezenkívül a tantervi bizottság tagjait a közreműködésre felkértük, az egyesületeket a nyári közgyűlésre nézve értesítettük, s ahonnan értesítést nem kaptunk, a jelenkezést beküldését kértük. A választmány megállapította a nyári közgyűlés tárgysorozatát. Az évi közgyűlés Csiksomlyón júl. 13-án és 14-én fog megtartatni, még pedig úgy, hogy 13-án a népkölkolai tantervet feldolgozó bizottság tartétekezletet. A rendes közgyűlés júl. 14-én fog lefolytani. Ennek tárgysorozata: 1. 14-én 1/28 órakor Veni Sancte a szentferencendiek templomában. 2. Elnöki megnyitó. 3. A mult gyűlés jegyzőkönyvére vonatkozó főpásztori leirat előterjesztése. 4. A választmány jelentése a Szövetség ügyeiről. 5. Kóródy Péter dr. theol. tanárnak, az Alsófehért megyei r. k. tanítóegyesület elnökének előadása: Az 1907. évi XXVII. t. c. végrehajtásról. 6. A tanitói nyugdíj-törvény reviziója, előadja Gal Sándor orszhegyi tanító. 7. A kézimunka oktatása, előadja Both Ferenc szárhelyi tanító. 8. Mikép lehet egészséges és egységes társadalmat fenntartani a községben és így az egész országban. előadja Pánczel József tanító. 9. Indítványok, melyek a gyűlés napja előtt 8 nappal az elnökségnek bejelentendők. 10. Az elnök lemondása következtében az elnöki állás betöltése. A választmány egy indítvány kapasan tárgyalta egy tanügyi folyóirat kiadásának lehetőségét, de a végleges megbeszélés a közgyűlés elé utasított.

— **Értesítés** a brassói szent Ferenc-rendi nővérek vezetése alatt álló tan- és nevelő intézetéről. Az intézet elemi és polgári leányiskolát foglal magában, amelyekkel internátus van összekötve, mintegy 70 benulakó növendék befogadására. Az iskola nyilvánossági joggal bír. Tannyelv a magyar. Különös előnye az intézetnek, hogy növendékei a német nyelvet gyakorlatban, tökéletesen elsajátíthatják. Az intézet Brassó legégségesebb táján, a Fellegváron fekszik, minden oldalról kerttel van körülveve, gyönyörű kilátással, levegője kitünő. Tantermei, lakó- és hálószobái tágasak, magasak és világosak, könnyen szellőztethetők a legújabb paedagógiai, főkép egészségtani kívánalmaknak teljesen megfelelők. Van szép játszótér, jól beren-

dezett fürdője, vízvezeték, gázvilágítás. A növénydekék a legfondosabb felügyelet és szeretetteljes vezetés mellett, betegség esetén szakképzett betegápoló nővéreink részéről a legadaadóbb ápolásban részesülnek. Ennél fogva kérjük mindazon t. szülőket, kik gyermekeiket ez intézetben felvétetni hajlják, ebbeli szándékukat mielőbb az intézet főnöknőjének — Brassó, Fellegvár-sor 1. szám címére — tudomására adni kegyeskedjenek, a hol a további felvilágosítások szívesen megadatnak. Brassó, 1908. jún. havában. Az intézet igazgatósága.

— **Féjbe szállt a szindarab.** Egy Párisban élő orosz munkás színházban volt és ott a darabban azt látta, hogy a színész elmetszi szállásadójának nyakát borotvával és megszöki a rablott pénzzel. Még az éjjel szépen ugyanígy járt el az orosz munkás is: borotvával el-metszette a szállásadóné nyakát, feltörte a szekrenyt, kilopott belőle nyolcezer frankot és ke-reket oldott. Eddig hiába üldözik a rendőrök. Lám, nem hiába ostorozza égházunk a rossz szindarabokat. Igazán ártanak azok némely em-bernek.

— **A légzőszervek megbetegedésénél felette fontos azonnal, mielőtt az első jelek mutatkoznak, óvintézkedéseket tenni, miért is ajánlatos, mindenkor egy hatásos szert készletben tartani, még pedig nem köhögés elleni cseppeket vagy czukorkákat, hanem egy feltétlen segítőt háziszert.** Mint ilyen legjobban ajánlható a „Sirolin-Roche“, mely számos kórházban lett ki-próbálva és a légzőszervek, valamint bronchial-hurut ellen a legjobb hatásának ismertetett el. „Sirolin-Roche“ kevesbiti a köpetet, gyógyítja a gyuladást és egyben előmozdítja az étvágyat is. Minden gyógyszerárban kapható.

IRODALOM. MŰÉSZET.

* **Tanítók évkönyve.** A Szent-István-Társulat ily néven egy új vállalkozást indít meg, melynek első kötete július hó folyamán kerül ki a sajtó alól. Életrevaló, céltudatos vállalkozás ez, mely a nemzeti és keresztényi alapokon fejlődő népnevelés munkáját van hivatva erősíteni. Az évkönyv szerkesztője Wohlmuth Ernő, az ismert neveléstaníró, a munkatársak közt pedig oly előkelő nevek akadunk, mint: Prohászka Ottokár, Giesswein Sándor, Erdősi Károly, Göröcsöni Dénes, Ember Károly, stb. A rendkívül gazdag gyakorlati részen kívül a legaktuálisabb témákat tárgyaló másfél tucatnyi önálló tanulmány e kötetet való-ságos szociálpedagógiai vezérkönyvvé avatja. Elsősorban tanítók, nevelők és tanítójelöltek használatára készült e könyv, de nélkülözhetetlen lelkeszek, szülők s mindazok számára is, akik akár hivatásuknál, akár állapotuknál fogva érdeklődnek a nevelés ügyei iránt. A kb. 18 ivnyi vászonkötésű vaskos könyvnek az ára 3 korona, azonban a Társulat tagjai és állandó megrendelői 1 korona kedvezményes áron kapják. Megrendeléseket legcélszerűbb postautalvánnyal jelezni.

TAN- ÉS NEVELÉSÜGY.

Nagyszében.

A szent Ferencrendi nővérek vezetése alatt álló nagyszébeni tanítóképző intézetben a tanképesítő vizsgálatok f. év június hó 9-13. napjain tartottak meg.

Vizsgálatra jelentkezett 35 jelölt, kik mindnyáján tanképesítő oklevelet nyertek.

A vizsgálóbizottság tagjai voltak: Kovács Lajos praelátus-kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő, mint elnök, Munka Sándor kir. tanfelügyelő, Prokupek Sámuel kamarás, Teréz-árvaházi igazgató és a tanári kar.

Csiksomlyó.

A csiksomlyói róm. kath. tanítóképző intézetben f. évi június hó 15., 16., 17. és 19-én voltak a tanképesítő vizsgálatok.

Jelentkezett 19 jelölt. Ezek közül 1 a magyar nyelvi írásbeli dolgozatokból elégtelen osztályzatot kapott s így egy évre visszautasított. 18-at szóbeli vizsgára bocsátottak.

Ezek közül 12 oklevelet nyert, 1 jelölt 1 tantárgyból, 5 jelölt pedig két-két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott s így javító-vizsgára utasított, mely javító-vizsgálatok folyó évi szeptember hó első napjaiban fognak megtartani.

A vizsgáló bizottság tagjai voltak: Kovács Lajos praelátus-kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő, mint elnök, Mikó Bálint v. b. t. t. mint a státus képviselője, dr. Balló István kir. tanfelügyelő és a tanári kar.

Kántori vizsgárára jelentkezett 18 jelölt. Ezek közül 3 vizsgalépt, 15 vizsgált tett, kik közül 13 kántori oklevelet nyert, 2 pedig elégtelen osztályzatot nyervén, egy évre visszautasított.

A kath. népszövetségről.

Mibenléte, szükségessége, célja, megalakításának módzatai.

(Vége.)

Irta: **Németh Gellért.**

Isten boeásssa meg nekem, de én úgy önmagamban egyik irányt se tartom helyesnek. Úgy tűnik föl nekem, mintha ezek a testet külön akarnák választani a lélektől és így vagy a testnek vagy a léleknek, de nem az embernek szolgálni. Szerintem az se lehet helyes, ha mindent természetfölötti segélytől várunk, az se, ha túlnyomólag a saját böleseségünkre támaszkodunk. A két irányt tehát egyesíteni kell. Mert igaz ugyan, hogy kenyér nélkül nem lehet megélni, a kenyér megszerzése pedig napról-napra bajosabb; de az is bizonyos, hogy valamint egy számsort befejezettnak el nem lehet képzélni, úgy nem lehet képzélni azt, hogy lemondásra való hajlam és készség nélkül csak egyetlen teremtett lélek is elégedetté tétethessék valaha. Annál kevésbbé az egész társadalom. Nekünk tehát meg kell értenünk az elvakított néppel, hogy amit a szociáldemokrácia esábitásul mutat

eléje, az nem Eldorádó, amelyben ingyen kínálkozik neki minden földi jó, hanem üres ködkép; nem tisztavízű, üdítő forrás, melyből szomját csillapíthatná, hanem családok delibab. Ne lohlojon tehát feléje, mert ez által csak szomját növelni és kínját gyarapítja. Ha valóban boldog akar lenni a társadalom, azzá lehet, csak vezérelje minden egyes tagját az az elv, amit következő szavakkal fejez ki a szent írás: „szegénységet és gazdagságot ne adj nekem, csak élelmemre add meg a szükségességeket, nehogy igen eltelve, megtagadásra ingereltessem és mondjam: Kicsoda az Úr? vagy szükségétől kényesztve, lopjak.“ (Péld. 30. 8—9.) Szóval szükséges, hogy a gazdagok lelki szegényekké s a szegények lelki gazdagokká legyenek . . .

Erzem, hogy immár csakugyan visszaéltem az önök b. türelmével, sietek tehát előadásomat befejezni.

Kedves főt. uraim! Mindnyájan jól tudjuk, hogy társadalmi átalakulás forrongásában élünk. Hogy a minket joggal megillető helyet elfoglalhassuk, cselekednünk kell. A tétlenség, a habozás vagy kapkodás egyaránt árthat ügyünknek, az ötlet szerint való cselekvés pedig alig kecses-tethet valamelyes sikerrel. Öntudatos, célirányos, gyors és hathatos cselekvésre van tehát szükség, azért kell nekünk a népszövetség. Heves harc folyik körülöttünk az élet mindennemű javainak arányosabb megosztása miatt. Nem olyan irányú tehát, hogy vele rokonszevnünk ne lehetne, vagy hogy azt támogatunk is ne kellene. De természetesen csak ott és addig, amíg el nem fajul. S hogy el ne fajuljon, igen sokban rajtunk, a ker. kath. nép, tehát a többség vezetőinek magatartásán, okosságán és buzgalmán múlik. Részemről beismerem, hogy a legutóbbi időkig éppen oly jogosan érhet vád, mint akár a szociáldemokrácia irányadoit. Mert ha ök kárhóztatandók azért, hogy az ember lelki kincseinek őrzését, gyarapítását és védelmét az egyesek magánügyének deklarálták; bizonyára én se érdemlek dicséretet azért, hogy felebarátaim földi boldogulásának anyagi eszközeire kevés tekintettel voltam s azok megszerzését az egyesek iparkodására és ügyességére bízam. Talán többen is vannak, akik velem együtt szomorúan nézik, amint jó népünk hazug jelszavakkal bolondítja és vezetik. De eddig talán csak a plebániálak ablakából néztük. Nos ezután menjünk ki a nép közé s vezessük azt, mert „a hol nincses vezér, elvesz a nép.“ (Péld. 11. 14.)

A jelszó adva van: Éljen a népszövetség!

CSARNOK.

Egyházmegyei zsinat.

Köszönet a Szerkesztő úrnak, hogy a zsinatot érdeklő minden tárgy számára a Közm. 16-ik számában állandó rovatot nyitott fenti cím alatt. Ezzel egyrészt munkálkodásunknak irányt szabott, megvalósítván Püspök urunknak 1907. évi XIV. számú körlevelében kifejezett

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálunk, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

azon óhaját, hogy a zsinat kérdésével behatóan és ügyszeretettel foglalkozzék mindenki, s így megyénk egyházi életét újabb örvendetes fejlődés elé vinnők, másrészt pedig javaslataival, indítványával vegyen részt mindenki e nagy munkában — ha úgy tetszik akár nyilvános téren is, — s akkor nem lesz szükség olynemű határozatok kimondására, hogy a már kinevezett „zsinatot előkészítő bizottságba“ még 1—2 tag hívassék be minden esperesi kerületből, „kik a speciális helyi viszonyokról tájékoztassák a bizottságot.“ „Mert csak úgy hozhat a zsinat megnyugtató és üdvös határozatokat, ha az a l u l r ó l j ö v ő hangok harmonizálnak a f ö l ü l r ó l j ö v ő hangokkal. E hang nem harmonikus az egyházmegye összérületével. Nem nagyobb és tágabb a tér a speciális viszonyokról tájékoztatásra, ha minden egyes szóhat, mintha csak 1—2 kerületenként? Lám, az említett körlevél m i n d e n p a p o t felhívott munkára. S habár nincs kizárva, hogy több tagja ne lehessen a bizottságnak, de azt el kell ismernünk, hogy s o k t a g ú b i z o t t s á g nehézkessé teszi az ügymenetet. A kész tervezet fölött pedig minden esperesi kerület gyűlésén mindenki érvényesítheti eszméit s olynemű tájékoztatásait, melyek az egyházi életet fejlődés elé viszik. Ez pedig nem speciális, hanem általános érdek. S ebben a pontban bizonyára harmonizálni k e l l a f e l ü l r ó l j ö v ő hangokkal még a l e g a l a n t a b b levő hangoknak is. Mert ezen zsinatnak célja „punire excessus, reformare mores, et componere controversias, verbo manutenerere disciplinam.“ (Trid.) És „consultare de modo: doctrinam religionis utiliter annunciandi, cultumque divinum promovendi;“ további „nulla consuetudo legi adversa, etiámsi rationabilis et diuturna sit, ibi confirmanda (Bened. 12. S. S.); quae corrigenda, et abusus quomodo tollendi? s ehhez hasonlók.“ Egyébiránt, mikor kiválóan a Székelyföldről ilyen speciális helyi viszonyokat emlegetnek, mindig a boldogult jó Hoványi jut eszembe, ki a székelyföldön tartózkodása után megismerve a népet, így jellemezte: „Ezen nép jó katolikus, de rossz keresztény.“ Lapidaris jellemzés, vagyis magyarul mondva: „megszűri a szunyogot s elnyeli a tevét.“ S ez az oka, hogy ebben a tiszta ősi talajban nem teremnek s z e n t e k, miről fájó szívvel tesz említést egyik püspöki körlevél. De ezen oknak okozója még sok egyéb, miket később megvilágítok. Itt csak annyit említek, olvassuk el azon körleveleket, miket e címek alatt találhatunk fel: „Reflexiones Episcopi peracto visitationis itinere.“

Az egyházi élet fejlődésének alapja, főfeltétele: az e n g e d e l m e s s é g. S ez kizár minden okoskodást, még ha két ésszel cselekedszük is azt. Az engedelmisség pedig az egyház törvényei iránt bizony sok kívánni valót tár mindnyájunk elé; hogy többet e keretben ne említsék, kiválóan a liturgikus nyelv terén, s különösen egyházmegyéinknek azon részeiben, hol az egymástól alig 5—10 pernyi távolságra eső községeken nem találjuk az egységességnek legkisebb nyomát, mert t u l t e n g a s z a b a d o s s á g a m a g y a r s z e r t a r t á s o s könyvek és iratok használatában, jóllehet egyik-másik község betartja a törvényszerinti liturgiai nyelvet, a latint. Csakis igazságot írok. Emlémben van két szomszéd papnak vitatkozása. És ismerem a jelenlegi zür-zavart a püspöki körrendeletek dacára. Miért ez? Ezt is megemlítem később. És ha most ennek a speciális irányzatnak általánosítására kérünk t é r t s z á m u n k r a, aligha építhetünk. Azért csak működ-jünk közre jó lélekkel arra: „quomodo abusus tollendi?“ s aztán „punire excessus!“ (Folyt.)

Szerkesztői üzenet.

Óseshely. Ismert tehetségével sziveskedjék lapomat minél gyakrabban felkeresni. Régi tisztelője.

Esti ima. Ugy akadozott az imádságos lelkem, mikor a költéményt olvastam, mint a rozsz kerekű kocsi. Ugyebár többet nem imádkozik versben? Ime pár szakot közlök, hogy lássa be a kritika igazságát:

Imára hajlik kezem,
Szemem az égre néz,
Millió szép csillagnak
Kék tüze mily mesés!

No még egyet:

Harang szól esti imára,
Egymásba hull kezem.
... Távoll az erdő mélyén
A hold süt szeliden.

Sziveskedjék csak egyszerű prózai ruhában nálunk kopogtatni.

Szives üdvölet.

B. F., K. B. Szepsiszentgyörgy. A levelet köszönöm, elszomorított. Bizony az ütés oda is szólt. Többet lehetne tenni mindenfelé ha — —. Különbö a legutóbbi püspöki körlevél is persze oly finoman és szeliden (nem úgy, mint egy morozus szerkesztő!) fel akarja rázni az a l v ő k a t. Lehet, hogy a viszontlátásra.

Dr. M. Bizony olyan hang, a minőt hallottunk a napokban egy fővárosi kath. laptól, a tisztesség határait jóval átlépte (Molnár idomított poloskái... bestiák... csipnek és büzlenek.) Ez a mi átkunk, a folytonos viszálykodás. Az ilyenre legjobb és legméltóságosabb nem is herediteni. Lássunk minél előbb.

L. S. Szívesen látom a folytatást.

SIMON LÁSZLÓ

orgona és harmonium készítő
KOLOZSVÁRT, JÓKAI-UTCA 5 sz.

Elvállalok bármily kivitelű új orgona készíteszt, átalakítást, kibővítést és hangolást, valamint iskolai harmonium készíteszt.

Továbbá oltár és szószék fölé koronákat jótállás mellett szilárd anyagból és a kitzőtt időre pontosan elkészítve.

Szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel **Simon László**
orgona készítő.

A népiskola tananyagának tantárgyankénti beosztására szolgáló

Részletes Tanterv-nyomtatvány

(sajtó alatt); vagy az osztályonkénti feldolgozásra használható

Tananyagbeosztási nyomtatvány

a **miniszteri** és külön a **róm. kath.** tanterv szerint készült füzetekben megrendelhető a hat vagy bármelyik öt oszt. szám. **postadíjjal** együtt 2 kor., négy oszt. 1.80. három oszt. 1.60, két oszt. 1.40, egy oszt. 1 korona előleges beküldése mellett

GYERKES MIHÁLY ig. tanítónál
Székelyudvarhely.

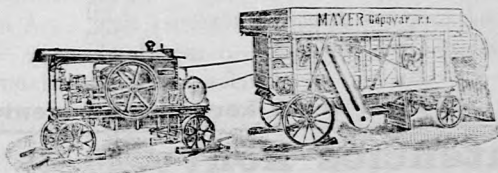
AKINEK

eladó birtoka van, vagy aki birtokot venni akar, vagy ha eladásra szánt könyvtára, irodalmi műve, zeneeszköze, festménye, régi könyve, olajfestésű képe, szobra, fegyvere, régi pénze, ékszere, butora, háztartási, gazdasági és más értékes eszköze van, az hirdessen a **KÖZMŰVELŐDÉSEN** mely lap a felsoroltak iránt érdeklődő közönség körében forog leginkább közkézen. **Egy szó 5 fill.** Czim: **Közművelődés kiadóhivatala**, (Papp György könyvnyomdája) Gyulafehérvárt.

Hazai gyártmány! Kitűnő munka!

MAYER GÉPGYÁR

vas- és fémöntöde részvénytársaság
SZOMBATHELY-BUDAPEST,
VI. kerület, VÁGZI-KÖRÚT 61. szám,

Benzinlokomobil-cséplő-szerelvények. Stabil-benzinmotorok. Szívógázmotorok faszén-, koks- és antraczit-fűtésre, 120 HP-ig. **Maléépítészet.** Szab. hydr. borsajtók, olajpresek és mindennemű gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek.

.. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. ..

Papp György könyvnyomdája Gyulafehérvárt.

Legujabb könyvnyomda Alsófehérvármegyében.

Szállítója és nyomtatója:

a Nagyméltóságú és főtisztelendő erdélyi püspöki hivatalnak, a gyulafehérvári ev. ref. esperesi hivatalnak, az Erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulatnak, a Gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumnak, a Gyulafehérvári kir. törvénytársaságnak és kir. ügyészségnek, Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsának, a Gyulafehérvári takarékpénztár részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári népbank részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári „Julia“ takarékpénztár részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári püspöki elemi és polgári leányiskolának, a Gyulafehérvári állami elemi és Gyulafehérvári iparos és kereskedő tanonciskolának, a Gyulafehérvári kir. közjegyzői hivatalnak, az összes ügyvédi irodáknak, a gyulafehérvári és vidéki nagyobb kereskedő cégeknek, a Gyulafehérvári „Johanna“ gőzmalomnak, a Zalatnai állami kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskolának, a Zalatnai takarékpénztár részvénytársaságnak stb. és az erdélyrészi róm. kath. lelkesítő hivatalok egy nagyobb részének.

♣♣♣♣♣♣ **Állandó kiadványai:** ♣♣♣♣♣♣

KÖZMŰVELŐDÉS

Politikai, társadalmi, rk. vallásirodalmi és szép-
* * * * * irodalmi heti közlöny. * * * * *

Az erd. róm. kath. Irodalmi Társulat
tulajdonában.

XXX-ik évfolyam.

Gyulafehérvári Hirlap

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági
* * * * * hetilap. * * * * *

Saját tulajdonában.

XXVI. évfolyam.

Erdélyi Oltáregyes. Lap

Az oltáregyesetek hivatalos közlönye. V. évfolyam.

Megjelenik füzetenként havonként egy-
szer két nyomtatott iv terjedelemben.

Előfizetési ára egész évre 2 korona.

E nyomdában jelentek meg továbbá és kaphatók a következő művek:

PÜSPÖKMEGYEI ZSINAT.

Írta: Forster János, szentszéki tanácsos.

Háromszáztizenkét sűrűn nyomtatott oldalon tájékoztat ezen, az olvasó külön észrevételeinek feljegyzésére szolgáló margóval ellátott vastkos füzeten a megyei zsinat megtartásának módjáról és szükséges előkészületeiről, az erdélyi speciális viszonyok tekintetbe vételével, a következő tartalom-jegyzék szerinti sorrendben: Előszó. — A zsinatról általában. — Megyei zsinat Erdélyben 1822-ik évben. — A kolozsvári 1848. évi zsinat. (?) — A megyei zsinat előkészítése, — összehívása, — helye és ideje, — tagjai, — hatásköre, — tisztviselői. — A zsinati ügymenet leírása. — A zsinat tárgyalási anyagáról. — A hitigazságok hirdetése. — A prédikálás, hitoktatás. — A szentségek. — A keresztség. — A bérálás. — Az Eucharistia. — A bűnbánat — Az utolsó kenet. — Az egyházi rend. — A házasság. — A papság tökéletes élete. — A testületi tisztesség. — A pap háztája. — Testületi szellem. — A zsinat egyéb teendői. — A szerzetesek ügye. — A hívő nép erkölcsi nevelése. — A hivatalos ügykezelés. — Az egyházi bíráskodás. — Zárószó.

A füzet ára 2 korona. Bérmentes küldéssel 2 kor. 20 fillér.

Intenció könyv.

(Liber intentionum)

A szentmisék naponkénti folytatólagos végzésének kimutatására szolgáló rovatos könyv akár egyes áldozároknak, **ad personam**, akár nagyobb egyházak vagy szerzetesintézetek sekrestyeigazgatói számára.

- Ára 1 kor. 60 fillér, portómentes küldéssel 2 korona. -

Az élet értéke és jelentősége.

Bilczewski József lembergi püspök körlevele a középiskolai tanulókhöz. Ford. Szporni János, főgimn. tanár.
Ára 20 fillér.

A gyermekek házi neveléséről.

Írta: Bálinth György.

Ára 10 fillér.

Papi nyugdíj könyvecske. Ára 20 fillér.

Lelkészi hivatali nyomtatványok, püspöki, esperesi, lelkészi címmel nyomtatott levélpapírok, levélborítékok stb. stb. nagyraktára.